

HRVCKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 122 - STUDENI 2014.

ISSN 1821-3758

9 771821 375004

Sadržaj

5 – Matiraj me ako znaš

7 – Slo-go-vi

12 i 13 – Vaši radovi

16 – Interliber

18 – Branka naočarka

22 – Osmosmjerka

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Bernadica Ivanković, Vesna Huska, Ivana Petrekanić-Sič, Marina Piuković,

Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Vladan Čutura i Petar Tirkvicki

Lektorica: Katarina Vasilječuk

Korektor: Mirko Kopunović

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Još jedan broj iz »Hrcko-ve radionice« je pred vama. Što se sve u njemu krije potražite na sljedećim stranicama. Stalne rubrike nisu izostale, ali ima i događaja koji su obilježili prethodni mjesec, kao i vaših radova, a i novo nagradno pitanje vas čeka. Vjerujem da će svatko naći nešto za sebe.

Studeni nam nagovještava kako se bliži vrijeme adventa, priprave za dolazak malog Isusa, kao i brojnih blagdana koji su pred nama. Nemojte zaboraviti napisati pismo svetom Nikoli ili, još bolje, potrudite se biti bolji u svemu, a nagrada sigurno neće izostati.

Željka

Narodna književnost u školi

Dječjim programom »Narodna književnost u školi« započeli su 13. Dani Balinta Vujkova – dani hrvatske knjige i riječi. U hrvatskom kulturnom centru Bunjevačko kolo u četvrtak, 23. listopada, djeca su imala prilike čuti stare priče koje su Balintu Vujkovu ispričali naše dide i majke, a on ih zapisao. Osim priča, djeca su, kao dar Školske knjige slušala i jednog velikog hrvatskog pjesnika, Paju Kanižaja.

Što je najgore, što čovjeka može zadesiti zapisao je Balint Vujkov, a prikazala su djeca iz vrtića »Marija Petković – Biser«. Predstavu »Od linosti nema veće žalosti« djeca su uvježbala uz pomoć odgajiteljice Nade Poljaković i Mirjane Ivanković. Drugi igrokaz je bio u izvedbi učenika OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, koji su išli u potragu za najvećim blagom – je li to ljubav ili nešto drugo, moglo se vidjeti u predstavi »Ždribac zlatne grive« koji su s djecom prema narodnoj bajci bunjevačkih Hrvata koju je zapisao Balint Vujkov, pripremile učiteljice Marica Skenderović i Kristina Kovačić.

Kao i prethodnih godina, djeca su uz bogati program dobila i najnoviju knjigu iz Balintova opusa, »Bećarski poso«.

Početak 13. Dana Balinta Vujkova uveličalo je prisustvo 450 djece iz škola i vrtića diljem Vojvodine koja nastavu uče na hrvatskome jeziku ili pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Osim djece, prisutni su bili i neki, malo stariji ljudi, a voditeljica Nevena Mlinko je najsrdačnije od svih uzvanička pozdravila unuku Balinta Vujkova, Nevenu Racić.

Narodnu književnost u školi, kao i cijelu književnu manifestaciju Dane Balinta Vujkova organizirala je Hrvatska čitaonica s Gradskom knjižnicom Subotica uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata.

J. D. B.

Jesenje spremanje plodova

Kao što i mi ljudi pripremamo zimnicu i spremamo se za zimu, tako se i životinje pripremaju za hladne dane. Zanimljiva, vesela i okretna životinja koja se užurbano priprema je vjeverica. Vjeverice tijekom jeseni pripremaju plodove i spremaju ih u skrovište. Prije nego što ih spreme, označe ih svojim mirisom. Iako plodove zakopaju što dublje mogu, pomoću tog mirisa uspiju ih pronaći čak i pod snježnim pokrivačem. Kako bi preživjele zimu, vjeverice se prije zime moraju udebljati. U tome su u prednosti sive vjeverice, jer se u jesen mogu najesti žirova kojih ima u izobilju. Iako ih se zimi u šumi malo kad može uočiti, ne spavaju zimskim snom, nego su samo manje aktivne nego inače. Zanimljivo je znati da vjeverica kad pronađe lješnjak najprije provjeri je li jestiv i tek ga onda pojede ili spremi u skrovište!

Tko je bio sveti Nikola?

Sveti Nikola, dobro znani svetac, biskup, zaštitnik je moreplovaca, ribara, pekara, zatvorenika, putnika, brodova, trgovaca, djece i studenata. Bio je poznat po cijelom svijetu po tome što je tajno davao ljudima novac i raveseljavao djecu. I danas je on jedan od najdražih dječjih likova. Rođen je u gradu Patari u Maloj Aziji, u pokrajini Liciji u 3. stoljeću. Iscrpljen pokorom i poslovima preminuo je 6. prosinca 327. godine te je pokopan u Miri, gdje se i danas nalazi sarkofag u koji je nekoć bilo položeno njegovo tijelo. Zbog turskih osvajanja tijelo mu je preneseno u talijanski grad Bari, gdje se i danas nalaze njegove relikvije. Njegov blagdan slavimo 6. prosinca.

Gdje nam nestaju kosti?

Kad se rodimo imamo 350 kostiju, a odrastao čovjek ih ima 206. Gdje nestaju kosti? Čovjek odrastajući izgubi čak 144 kosti! Odgovor je jednostavan. Bebe imaju višak kostiju zato što im se kosti sastoje od malih kostiju koje nisu sjednjene. Tijekom rasta i razvoja kosti postaju tvrde i čvršće, tako se rastom i razvojem polako gubi njihov broj. Kosti se kompletno obnove svakih 7 godina. Do sedamdesete godine čovjek promijeni 10 »kompleta« kostiju.

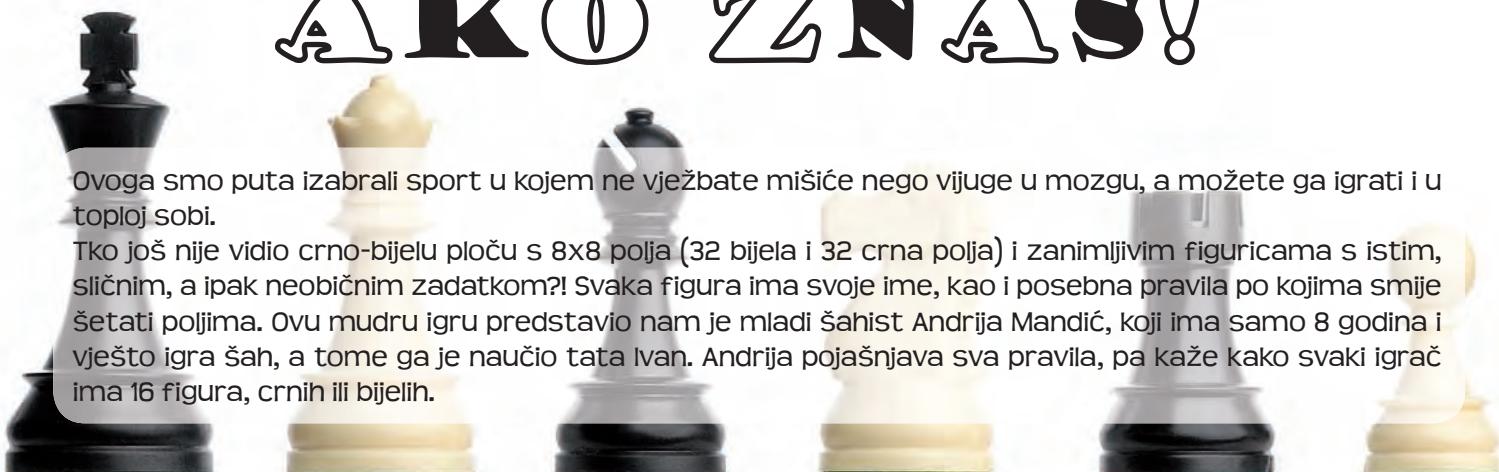
350
206
144

Pola kilograma meda, molim!

Čaj s medom? Mmm... Jeste li se pitali koliko pčela mora raditi za to naše slatko zadovoljstvo? Pčela, da bi proizvela pola kilograma meda, mora oprasiti oko 2 milijuna cvjetova!

MATIRAJ ME AKO ZNAŠ!

Ovoga smo puta izabrali sport u kojem ne vježbate mišiće nego vijuge u mozgu, a možete ga igrati i u toploj sobi.

Tko još nije video crno-bijelu ploču s 8x8 polja (32 bijela i 32 crna polja) i zanimljivim figuricama s istim, sličnim, a ipak neobičnim zadatkom?! Svaka figura ima svoje ime, kao i posebna pravila po kojima smije šetati poljima. Ovu mudru igru predstavio nam je mladi šahist Andrija Mandić, koji ima samo 8 godina i vješto igra šah, a tome ga je naučio tata Ivan. Andrija pojašnjava sva pravila, pa kaže kako svaki igrač ima 16 figura, crnih ili bijelih.

Cilj igre je matirati protivnika, ali i ostati nepobijeden. Tijekom partije kroz igru nastojiš ovladati igrom, postaviti figure na liniju napada, a kroz »jedenje« protivničkih figura oslabiti protivnikovu poziciju. Osim napada nikako se ne smije zapostaviti obrana svoga kralja, jer u suprotnom možeš izgubiti partiju.

Prema pravilima, bijele figure uvijek prve kreću, odnosno igrač koji igra ovim figurama, a najbolji potezi su E4 i E5 s pješacima. Kada se partija završi, obvezno se protivnici rukuju i ponovno postave figure, da se provjeri jesu li sve tu.

Figurice u ovoj igri:

PJEŠAK – Kad je na svome mjestu može ići 2 polja naprijed, a inače samo 1 polje. Može ići ukoso i jesti druge figure. Ima ih 8.

TOP – ide samo ravno, koliko polja hoćeš. Ima ih 2.

SKAKAČ – Može skati u obliku slova L na bilo koju stranu. Ima ih 2.

LOVAC – Ako je crni, ide dijagonalno po crnim poljima, a ako je bijeli – samo po bijelim poljima. Ima ih 2.

KRALJICA – Može se kretati u svim smjerovima izuzev putanjom skakača (koji skače u obliku slova L). Ona je najvrednija figura i treba je čuvati, ako se izgubi – gubiš partiju! Imaš samo jednu kraljicu!

KRALJ – Može se kretati samo po jedno polje u svim smjerovima. Ukoliko je kralj doveden u situaciju da se ne može pomicati, a da je u isto vrijeme napadnut od suprotnog igrača, igra završava. To je MAT. Imaš samo jednog kralja!

ROŠADA je jedini potez kada se dvije figure (kralj i top) pomiču u isto vrijeme. Može biti mala i velika, ovisno s koje strane se radi.

Sunca neće nestati!

Jeste jesen, uskoro će zima, ali to ne znači da nema više sunca. Utješna pjesma za sve koji se plaše da će ono nestati s prvim znacima hladnoće i zime.

Jesenji mi vjetar
u prolazu reče:
Ugasit će sunce,
da više ne peče!

Javi se i oblak,
pun jesenje kiše:
Ugasit će sunce,
da ne grije više!

Ali nek pljušte kiše,
nek vjetrovi pušu –
već su djeca sunce
sakrila u dušu.

I kad je oluja,
i kad snijeg vije –
ono dječju dušu
miluje i grije.

Ivica Vanja Rorić

KNJIGA BAŠ ZA MENE

BALINT VUJKOV

Bećarski poso

Protekli Dani Balinta Vujkova, trinaesti po redu, i ovo ga su nam puta darovali novu knjigu. Neobjavljene pripovijetke Balinta Vujkova, koje se u rukopisima čuvaju u Gradskoj knjižnici u Subotici, prikupila je Bernadica Ivanković i složila ih u zgodnu zbirku naslovljenu »Bećarski poso«. Knjiga sadrži 41 narodnu pripovijetku podijeljenu u pet odjeljaka i vjerujem da će vam se svidjeti. Ima tu smiješnih pripovijedaka koje opisuju neke, najčešće loše osobine čovjeka. Kazivači u pripovijetkama osuđuju lakomost, škrtost, pijanstvo, ljenost, lopovluk, a ističu domišljatost, poštenje, snalažljivost i rad. Uz sve to knjiga sadrži i rječnik manje poznatih riječi i izraza koji je izradio Zlatko Romić kako bi lakše mogli razumjeti tekst.

Toplo vam preporučujemo, posudite ovaj naslov u vašoj školskoj knjižnici i uživajte u narodnim pripovijetkama ove zime, koja nam polako, ali sigurno stiže.

BALINT VUJKOV
**BEĆARSKI
POSO**

Priredila: B. I.

MANGOLICA – rasna svinja koja se

lako tovi

MARVA – stoka, goveda, rogato

blago (krupna marva – krave, volovi, bikovi; sitna marva: telad, junad)

MANDRAV – neuredan,

nečist, prijav

MANDARA ili MAMALJUGA

– palenta, vrsta jela od kukuruznog brašna

MAŠTIJA – vrpca, traka

(veže se u kosu djevojčicama)

MINTA – uzorak, obrazac, primjerice šare za zid (»Našla sam lipe minte, pa ču ušarat malu sobu.«)

MARVAŠIT SE – razmetati se; pono-

sno/oholo se ponašati

MEČIT – glasati se u boli glasom

»me« (»Cilu noć je mečio«)

HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK HRVATSKI JEZIK

Slo-go-vi

Danas ćemo ponoviti kako se riječi rastavljaju na slogove. U hrvatskom jeziku riječ ima onoliko slogova koliko ima samoglasnika. Samoglasnici su, znamo, glasovi a, e, i, o te glas u.

Npr. ras-pust, ma-te-ma-ti-ka, Voj-vo-di-na, itd.

No, treba paziti jer se od toga pravila, ipak, izuzimaju riječi u kojima se javlja glasovna skupina ije jer se u riječima računa kao jedan samoglasnik i čini jedan slog, bez obzira na to što su u njoj dva samoglasnika – i i e. To znači da se ije ne može rastaviti na slogove.

Zato riječi cvijet i svijet imaju samo jedan slog. Riječ dijete, međutim, ima dva sloga i pravilno se rastavlja kao: dije-te.

ZADATAK

Sljedeće riječi rastavi na slogove.

Kino, olovka, računalo, riječi, blijed, preporuka, miš, vlak, grijeh, dozvola, hrvatski jezik

k-no, o-lov-ka, ra-ču-na-lo, rije-či, blijed, pre-po-ru-ka, miš, vlak, grijeh, do-zvo-la, hrvat-ski je-zik

Rješenja:

Piše: Vladan Čutura

Žirafa – najviša životinja na svijetu

Žirafa je afrički sisavac iz reda papkara, najviši od svih kopnenih životinja. Mužjaci mogu biti visoki od 4,5 do 5,5 metara i težiti do 1360 kilograma. Rekordna težina jednog mužjaka je iznosila približno 2000 kg, a visina 6 metara. Mužjaci su krupniji od ženki, koje su niže i do jednog metra. U srodstvu su s jelenima, antilopama i govedima, ali su grupirane u zasebnu familiju, familiju žirafa (Giraffidae), u koju još spada njihov najbliži rođak okapi. Žirafe žive na prostoru od Čada do Južne Afrike. Njihova ukupna populacija procijenjena je na 110 tisuća do 150 tisuća jedinki.

IZGLED

Oba spola imaju rogove, koji su kod ženki manji. Oni su zapravo koštani izraštaji luhbanje, pokriveni kožom i dlakom, dugi do 13,5 cm. Rogovi rastu, prije svega, na čelu, oko očiju i na nosnoj kosti pa glava tijekom godina postaje sve krupnija i teža. Oči žirafe su krupne i smeđe, zaštićene dugim i crnim trepavicama. Žirafe posjeduju točke koje prekrivaju cijelo tijelo, osim donje dijelove njihovih stomaka. Imaju dugačke i snažne vratove, prekrivene grivom, koju čine kratke i oštре dlake. Vrat čini samo sedam kralježaka koji kod odraslih jedinki mogu biti široki i do 28 cm. Tako vrat može dostići dužinu i dva metra. Ove životinje također imaju neznatno izduženje prednje noge, koje su oko 10 posto duže od stražnjih. Imaju veoma dugačak i ljepljiv jezik. Jezik žirafe je dug do 45 cm i prekiven gustom pljuvačkom. Kada jede, životinja ga uvija oko lišća i granja i povlači ga nadolje. Koristi ga i za vlaženje i čišćenje očiju.

NOVE PRINOVE U PALIĆKOM ZOO VRTU

Zoološki vrt Palić je u listopadu dobio dvije, veoma vrijedne i lijepе prinove. Iz zooloških vrtova Zoom Erlebniswelt iz Gelsenkirhena i Zoo Zlina u naš mali vrt su došla dva mlada mužjaka žirafe. Kymari iz Njemačke, star 2,5 godine, i još mlađi momak iz Češke. Mlade žirafe su smještene u volijeri s Nikom, domaćinom, i zebrom. Za sada se mogu vidjeti u ograđenom, manjem dijelu ispusta, a po isteku karantene, dijelit će cijeli prostor sa starosjediocima.

ZANIMLJIVOSTI

- * Ne postoje dvije žirafe s istim rasporedom šara na tijelu.
- * Žirafe su jedine životinje koje se rađaju s rogovima.
- * Da bi se krv potiskivala sve do glave i dovodila kisik do mozga, potrebno je i posebno srce koje je kod žirafe dugačko 60 centimetara, teško više od 11 kilograma (25 puta veće od čovjekovog) i pumpa 60 do 75 litara krvi u minuti. I krvni tlak dvostruko je veći nego kod čovjeka.
- * Žirafe imaju najduži rep među kopnenim sisavcima. Dužina repa s čuperkom na kraju iznosi 2,4 metara.
- * Odrasla žirafa se brani ritanjem nogama velikom silinom. Jedan jedini udarac kopitom može smrskati luhanje lava, ili mu polomiti kičmu.
- * Prvu žirafu u Europu donio je Julije Cezar 46. godine prije nove ere.

KRETANJE, ISHRANA I SPAVANJE

Žirafa se hrani lišćem i granjem drveta mimoze i akacije. Može pojesti 63 kg lišća i grančica i popiti oko 30 litara vode dnevno. Rijetko piće vodu, jer da bi to izvela prvo mora razmaknuti prednje noge najviše što može, a često i saviti ih u koljenima. U hodu se kreće brzinom od 6-7 km/h, a u trku dostiže i do 60 km/h. No, ne može dugo trčati, jer pri jednom udisaju uzima 12 litara zraka, u usporedbi s konjem, koji uzme punih 30 litara. Žirafa tijekom dana provede sklupčana samo dva-tri sata dnevno. Ona za san izdvoji veoma malo vremena - od 10 minuta do najviše dva sata za jedan dan. To je najkraće vrijeme provedeno u spavanju od svih sisavaca. Vjeruje se da su žirafe skoro potpuno nijeme. Sam žirafin grkljan, odnosno predio grkljana u kome su smještene glasne žice, skoro je potpuno nerazvijen. Ipak, iako generalno tihe i nečujne, mogu se čuti kako grokću, frkću i muču.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Tvoje ime i prezime: *Luka Mrkaljević*

Nadimak: *Nemam*

Škola i razred: *OŠ »Vladimir Nazor«, IV. 6*

Mjesto: *Durđin*

Kako ti se zovu roditelji? *Haris i Eva*

Imaš li brata i sestru? *Imam sestre, a zovu se: Stefa, Mina, Nora, Julija i Lara*

Opiš svoju kosu: *Smeđa, kratka i ravna*

Boja očiju: *Smeđe*

Što najčešće oblačиш? *Trenirke*

Imaš li hobi i koji? *Igram nogomet i čitam knjige*

Omiljeni predmet u školi? *Matematika*

Što želiš postati kad odrasteš? *Arheolog, paleontolog, astronom*

Kako se zovu tvoj najbolji drug i drugarica? *Mario, Marija, Ružica*

Omiljena boja ti je: *Plava*

Omiljeni glumac i glumica: *Milan Vasić*

Omiljeni filmovi: *Mrtav ladan*

Kada bi mogao biti lik iz crtića, koga bi odabrao? *Majora iz Pingvina s Madagaskara*

Surfaš li internetom i koja ti je omiljena internetska stranica? *Posjećujem Larinu igraonicu i Youtube*

Koju vrstu glazbe slušaš u slobodno vrijeme? *Domaću glazbu*

Omiljena knjiga i pisac: *»Vlak u snijegu«, Mato Lovrak; »Astronomija«, Nikola Božić*

Vaziš li bicikl, rolere, trotinet i slično? Ako da, što? *Bicikl*

Kada bi postojao vremeplov u koje doba bi se vratio? *U doba dinosaura*

Omiljeno mjesto na kom si bio: *Njemačka*

Gdje bi volio putovati? *U New York*

Omiljena životinja: *Zmija*

Imaš li kućnog ljubimca? *Imam psa, zove se Mile, i devet mačaka*

Za koji sportski klub navijaš? *Partizan*

Omiljeno jelo i piće: *Gulash i Coca-cola*

Na što si jutros prvo pomislio kada si se probudio? *Kako bih još spavao*

Omiljeno doba dana: *Omiljeno doba dana mi je kad spavam*

Koji cvijet najviše voliš? *Maslačak*

Tvoj sretan broj je? *Osam*

Što misliš o Hrcku? *Mislim da je zabavan*

Koja ti je omiljena rubrika u Hrcku? *Osmosmjerke*

Imaš li poruku za Hrcka? *Hrkco, molim te daj nam još teže zadatke*

Luka Mrkaljević

Dani došašća – Bogu na dar

Bliži nam se vrijeme radosnog iščekivanja Isusova rođenja! Sa svakom zapaljenom svijećom u četiri tjedna Došašća, odlučimo ponešto darovati Bogu. Nazovimo naše upaljene svijeće lijepim i znakovitim imenima...

1. SVIJEĆA BUDNOSTI

»Bdijte, dakle, jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi!« (Mt 24, 42)

Prvoga tjedna Adventa odlučimo budno gledati oko sebe i prepoznati Isusa u našim bližnjima, tako da možemo pomoći, utješiti, razveseliti, dati nešto svoje... Što prije učini nešto lijepo i potom odmah oboji prvu svijeću!

2. SVIJEĆA ČISTOTE

»Čisto srce stvari mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!« (Ps 51,12)

Drugoga tjedna Adventa odlučimo biti marljiviji nego inače. Možete počistiti sobu, ispraviti loše ocjene, izvršiti sve obvezne, oticiti na ispovijed... Potrudi se što prije napraviti nešto od ovoga i potom oboji sliku!

3. SVIJEĆA VELIKODUŠNOSTI

»Sa siromahom budi velikodušan i ne pusti ga da čeka na tvoj miodar!« (Sir 29,8)

Trećega tjedna Adventa ćemo se sjetiti onih koji imaju manje od nas, djece bez roditelja, bolesnika, staraca, usamljenih. Velikodušno im možemo ponuditi dio svoje uštodećevine...

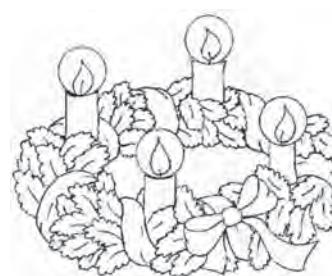
Učini barem jedno ovakvo djelo i odmah oboji tri upaljene svijeće!

4. SVIJEĆA RADOSTI

»Pred lice mu dodite s radosnim klicanjem!« (Ps 100,2)

Da bi Isus osjetio kako ga radosno čekamo, ovih ćemo dana malo više moliti, pjevati stare i naučiti nove božićne pjesme, urediti jaslice... Radujmo se, jer nam dolazi najveći gost – Dijete Isus! Svoju radost pokaži tako što ćeš obojiti adventski vjenac!

Andrija Mandić, II.h,
OŠ »Matko Vuković« Subotica

Ivona Smolenski, IV.,
OŠ »Ivo Lola Ribar« Plavna

Anita Sudarević, II.c,
OŠ »Ivan Milutinović« Subotica

Lucija Vukov, III.h,
OŠ »Matko Vuković« Subotica

Anja Đurin, I.a,
OŠ »22. oktobar« Monoštor

Luka Sabo Cibolja, I.
OŠ »Pionir« Žednik

Ana Kovač, V.1,
OŠ »Aleksa Šantić« Vajska

Luka Vuković, I.a,
OŠ »Matija Gubec« Tavankut

Matea Rudinski IV.,
OŠ »Sveti Sava« Subotica

Marija Ivakić, IV.b,
OŠ »Bratstvo-jedinstvo« Bezdan

Vanesa Kozbašić III. a,
OŠ »Ivan Goran Kovačić« Sonta

Marija Stantić, II.b, OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

STUDENI

Studen od studeni i sam zadrhtao,
a vjetar niz cestu jače zapuhao.

Mislio je kako djecu prevariti,
kako će im lice i nos crveniti.

Od stida ukrao sve crvene boje,
pa pričeka djecu što pred školom stope.

Iz daleka vikne kako nije zima,
i da bi se rado poigrao s njima.

Neka odmah vrati ukradene boje,
jer djeca se zime ni malo ne boje!

Ljubica Kolaric-Dumić

Same u obranu

Upisala sam se na aikido! Zamislite mene kako ulazim u dvoranu za vježbanje punu faca nepoznatih, prilazim treneru i govorim da želim trenirati, te se raspitujem za moguće, termine treninga kako bih se ukloplila s glazbenom - zbilja se ponosim kako sam smjela! Samo sam u sebi pjevala omiljenu Tinovu »Hall Of Fame« i - ušla.

Aikido me zanima od ljetos - strašne su stvari koje se događaju djeci, curama osobito. Mama je presretna što se učim braniti, jer se jako brine i mislim da me nikad nigdje neće pustiti van kad odrastem. Ne ide mi baš sjajno, ali pokušavam... Cure iz razreda su me pitale zašto nisam izabrala nešto za djevojke - balet, folklor, ili ako baš hoću sport, zašto ne plivanje? Pomalo sam im ljutito (uvijek me zezaju i nikad nije dobro što učinim!) odbrusila: »Da, ako me netko napadne i počne tući, ja ću otplivati - ženskim stilom!« Malo su se zamislile, a od tад još su dvije cure došle vidjeti trening. Tin mi se smije, jer kaže da sam preslaba za to. Kaže da bih se ja, ako bih i onesposobila napadača (nekog smotanog nižeškolca), najljudnije ispričala i pitala boli li ga. Nek se on samo smije, ali moramo se naučiti braniti mi, cure. Danas dečki baš i nisu raspoloženi otpratiti prijateljicu do kuće, da ne ide sama. Ni Tin mene ne bi pratilo da nismo u istom ulazu, mislim, jer to nije cool više, nije u modi kavalirština, kako kaže moja mama. Ja imam samo Tina, a kad on nađe curu? Nju će morati pratiti, a ja - vježbam aikido.

Upoznala sam tamo i jednog Darka, koji djeluje stidljivije nego ja, ali jako dobro radi poteze. Sayonara!

Kristina

>Ljubavni pogledi<

Nekako ne želim ništa reći. Jednostavno - nemam volje. Tako idem okolo i šutiram sve što vidim. Iako, i to me živcira. Samo me sluške na ušima mogu malo oraspoložiti. Slušam tako, ponekad »The Script«, oni su mi naj, osobito »Superheroes«, »If You Could See Me Now«, a »Hall Of Fame« je najjača...

Ne volim ove glupe ljubavne pjesme - prvo je netko zaljubljen i pati, onda se primijete i dopadnu jedni drugima odjednom, onda netko nekoga prevari i onda netko pati kao patka. Jako glupo!

Neki dan dok smo čistili i podmazivali bike, tata mi je pričao kako je on imao band, pa kako je upoznao mamu, pa kakav je njegov stariji brat bio prema njemu... Moj tata je genij i zaista ne bih mogao bez njega, a moj striček Josica... Lud je bio, zbilja, u svoje vrijeme! Sad je nažalost bolestan...

Sven i Marina se još šeću i njuškaju, gledajući se »onim« pogledima. Samo nekad bude »ljubavna svadba«: ona ga cimne, a on nju ne cimne natrag (čovjek ne može igrati basket s mobitelom u džepu!), pa se ona duri, pa joj on napiše neki glupi sms sa srcima, ona se odljuti i - teleći pogledi su opet tu, među nama. Sad i mene već smara malo sve to, pa se tako malo mrgodni Kristina i ja vraćamo sami doma i šutiramo kamenčice šutke, dok oni na deset koraka iza nas nešto šapču...

Tin

Smotra recitatora

Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku, XIII. po redu, održana je prošlog petka, 7. studenoga, u Gradskoj knjižnici u Subotici. Okupila je oko 90 učenika iz osnovnih škola u kojima se pohađa nastava na hrvatskom jeziku, kao i djecu iz škola u kojima se izučava predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Ove su godine po prvi put na smotri sudjelovali i učenici iz Sota iz Srijema.

Svaki sudionik smotre dobio je na dar knjigu na hrvatskom jeziku, a one najbolje očekuje i nagradni izlet u Osijek, na koji će se ići 23. studenoga.

NAGRADENI:

Mlađi uzrast od I. do IV. razreda

POHVALNICE su dobili: Ivan Huska, Teodora Ivakić, Claudia Karan, Mila Kujundžić i Lucija Vukov.

POHVALE: Petar Pečerić, Barbara Piuković, Matea Rudinski i Luka Ralbovski.

Srednji uzrast od V. do VIII. razreda

POHVALNICE: Nataša Benčik, Martina Čeliković, Zdenko Ivanković, Lucija Ivanković Radaković, Donna Karan, Kristina Kemenj, Andela Novaković, Ana Piuković, Katarina Piuković, Aleksandra Poljaković, Zorica Ring, Josipa Stantić i Milica Vuković.

POHVALE: Anastasija Balatinac, Sara Lovrić i Marija Markus.

Stariji uzrast - srednja škola

POHVALNICE: Maja Andrašić, Davorin Horvacki, Augustin Žigmanov, Sara Dulić i Marina Marijanov.

POHVALE: Ana Gelo, Josip Jaramazović i Sonja Vilić.

Hrckovi detektivi

Nagrađeni

Točan odgovor iz prošlog broja bio je: *16. listopada u Petrovaradinu* (Tada se rodio hrvatski ban Josip Jelačić).

1. Helena Holpert, I.a, – OŠ »Bratstvo-jedinstvo« Bezdan
2. Iva Ivković Ivandekić, III.b, – OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin
3. Kristofer Horvat, I., – OŠ »Bratstvo-jedinstvo« Bezdan
4. David Udovičić, VI.2, – OŠ »Miroslav Antić« Palić
5. Ivan Huska, IV.c, – OŠ »Ivan Milutinović« Subotica
6. Mihaela Rica, – OŠ »Moša Pijade« Bereg
7. Nikola Mihaljev, III.a, – OŠ »Ivan Goran Kovačić« Sonta
8. Marijana Gadžur, IV.a, – OŠ »Matija Gubec« Tavankut
9. Ante Vuković, II.a, – OŠ »Matija Gubec« Tavankut
10. Valentina Ostrogonac, III.a, – OŠ »Matija Gubec« Tavankut

Nagradno pitanje

Kako se zove vrijeme pripreve za dolazak malog Isusa, koje počima 30. studenoga?

KUPON

Odgovor:

Ime**Prezime****Adresa****Mjesto****Škola****Razred**

Ljubav za početnike

Mihaela Dulić, Sanja Polak, Dunja Šimić i Bernadica Ivanković

Svake godine u Zagrebu se održava završna priredba i izvlačenje nagrada u povodu završetka Nacionalnog kviza za poticanje čitanja koji organiziraju Knjižnice grada Zagreba. Ovogodišnja tema »Ljubav za početnike« okupila je 1915 sudionika, od kojih je posredstvom Gradske knjižnice iz Subotice bilo njih nešto više od sto pedesetero. Glavna nagrada, putovanje u Zagreb na završnu priredbu i izvlačenje nagrada pripalo je Mihaeli Dulić iz OŠ »Vladimir Nazor« iz Đurđina i Dunji Šimić iz OŠ »Ivan Milutinović« iz Subotice. Dodijeljeno je i 13 utješnih nagrada u Subotici, dok je u Zagrebu glavna nagrada bila tablet računalo.

Kako su se dobitnice provele u Zagrebu pogledajte na ovim fotografijama te pročitajte njihove dojmove.

»Školska pedagoginja me je obavijestila da sam osvojila nagradu na Nacionalnom kvizu za poticanje čitanje 'Ljubav za početnike'. Jako sam se obradovala zbog toga. Na završnoj svečanosti u Zagrebu zabavljao nas je KGZ bend sastavljen od knjižničara, a poznati

glumci Vanda Winter i Luka Dragić su nas također zabavili. Potom je uslijedilo izvlačenje nagrada. Bilo je jako lijepo, a mi smo dobili knjige.

Na Sajmu knjiga smo vidjeli puno knjiga i ja sam kupila dvije. Na štandu 'Školske knjige' smo sudjelovali u jednoj interesantnoj radionici, gdje smo izradivali pokretne sličice i napravili vlastiti animirani film. I ovdje smo dobili darove. Bernadica nas je vodila u kino. Gledali smo film Koko 3 - Ljubav ili smrt. Drago mi je da sam u tom velikom kinu mogla pogledati nove dogodovštine dječaka Koka o kojem sam čitala za lektiru. Sigurno ću i dalje čitati knjige i sudjelovati u kvizu jer se isplati«, kazala je Mihaela Dulić

»Bila sam presretna kad sam doznala da sam dobitnica nagradnog putovanja u Zagreb u okviru Nacionalnog kviza za poticanje čitanja 'Ljubav za početnike'. Na put smo krenuli na moj rođendan, što mi je posebno drag dar. Izvlačenje nagrada je bilo u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Nikad prije nisam vidjela tako veliku knjižnicu. Na posljednjem katu ima restoran gdje smo ručali i tako imali prigodu vidjeti prekrasnu panoramu grada Zagreba. Posjetili smo i Sajam knjiga 'Interliber'. Upoznala sam se sa svojom omiljenom spisateljicom Sanjom Polak, koju sam već par puta čitala. Nitko od mene nije bio ponosniji kad mi se književnica potpisala u knjigu koju sam prije toga kupila. Bernadica Ivanković iz Gradske knjižnice, koja nas je vodila u Zagreb, organizala nam je obilazak grada s vodičem. Posjetili smo sva važnija mesta, a osobito mi se svidio Sabor, koji sam do sada vidjela samo samo na televiziji. Svakome bi preporučila da čita i sudjeluje u kvizu, jer sam zahvaljujući čitanju i ja bila u Zagrebu«, rekla je Dunja Šimić

KUTIĆ ZA VRTIĆ

Draga djeco, bliži se dan kada nam dragi sveti Nikola silazi s neba da nas posjeti, daruje i preispita kakvi smo bili protekle godine. Marljivi? Vrijedni? Radni? Nasmijani? Uspješni? Strpljivi? Ili pak zločesti? Neuredni? Brzopleti? Ljeni? Nemarni? S njim možda dođe i crni krambus... ali njega baš ne želimo vidjeti!!! Zato preispitajmo sebe i postanimo dobri, bolji, najbolji, i očistimo naša mala srca, a i čizmice, da dostoјno dočekamo dobrog starca koji nas uvijek razveseli lijepim darovima. Obradujmo i mi njega ponekom molitvom, stihom, crtežom, pjesmom. Evo prijedloga:

SVETOM NIKOLI

Nebesa se otvore,
Andelčići prozbore:
Hej veselo, tra-la-la,
Ide sveti Nikola.

Dobroj djeci svašta da,
A zlu neće da gleda,
Hej veselo tra-la-la
Ide sveti Nikola.

Kad ujutro ustanem,
Nađem lijepo darove,
Hej veselo tra-la-la
Ide sveti Nikola.

MOLITVA SVETOM NIKOLI

Sveti Niko moli za me,
Da ne griješim sve te dane.
Da me vodi tvoja ruka sveta,
Kroz sve staze ovoga svijeta.

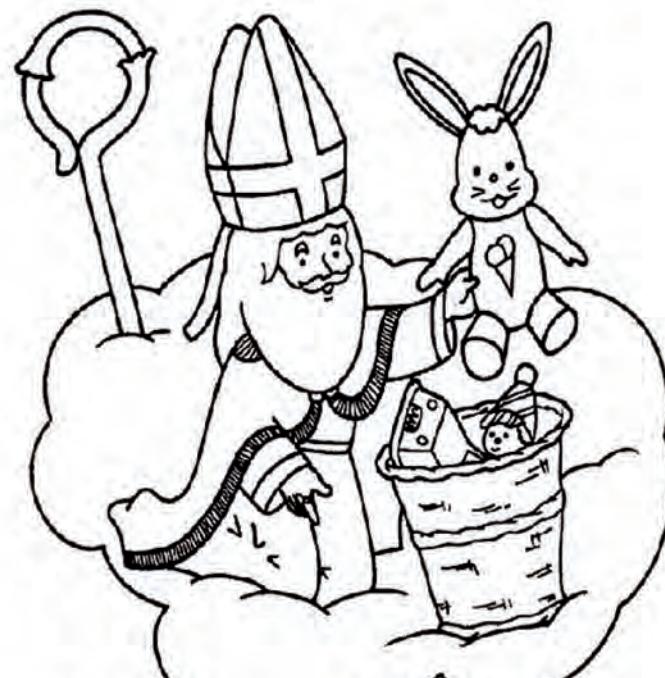
Sveti Niko molim tebe,
Da mi duša ne ozebe.
Da mi srce ljubav grije,
Da se svatko oko mene smije.

PISMO SVETOM NIKOLI

Dragi sveti Nikola,
Tvoj te Luka prosi,
Pidžamu i čarape
Više ne donosi.

Od prošle sam godine,
Jako dobar bio
I zato sam vjeruj
Bicikl zasluzio.

Da je meni zaista,
Potrebna pidžama,
Već bi mi je kupili
Il' tata il' mama!

DOLAZI NAM NIKOLA

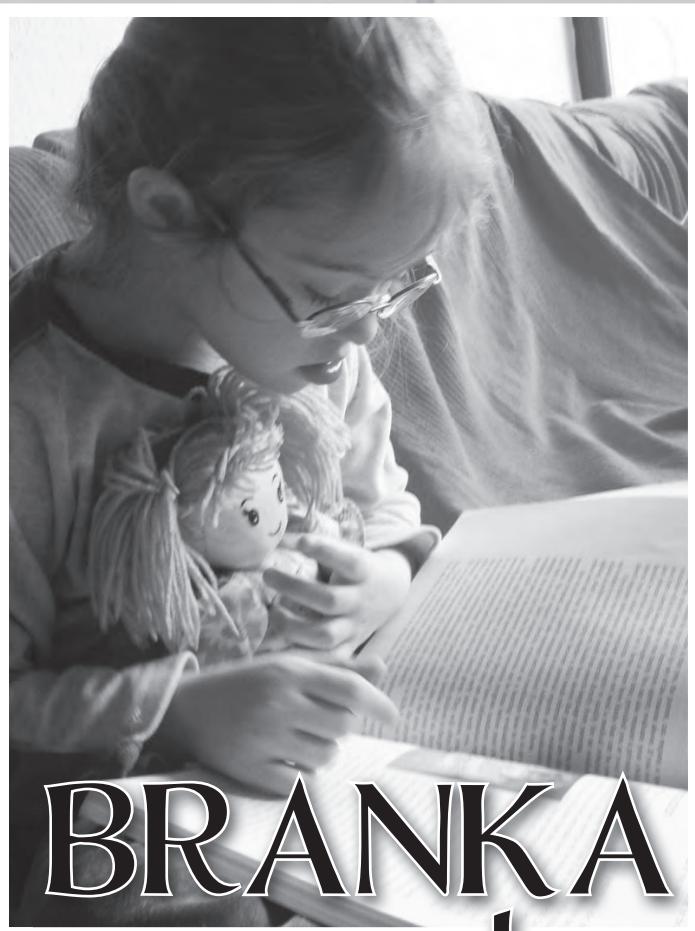
Kraj prozora blista
Čizmica čista,
Starca svetog čeka,
Stiže iz daleka!

Kad u sate rane
Plavo jutro svane,
Prva bit će stvar,
Potražiti dar!

Ko sunašca mala
Zasjat će zjene,
Starče sveti HVALA
Misliš i na mene!

MLADEN POKIĆ

BRANKA naočarka

- Zašto si bacila torbu i zatvorila se u sobu?

- Brankice, plakala si?

- Što su ti oči crvene?

Nekoliko dana zaredom Branka je iz škole dolazila u žurbi, bez riječi ostavljala školsku torbu u pred soblju i zatvarala se u sobu. Nije odgovarala na majčinu pitanja. Iako je bila mezimica u obitelji, najmlađa od triju sestara, nije joj bilo dopušteno ovako se ponašati. Čekajući pogodan trenutak, tijekom večere, majka upita Branku trebaju li otac i ona nešto znati. Osim kratkog odgovora - Ne - ništa nisu saznali. Potom su zajedno pregledali što je toga dana bilo u školi. Iako već u trećem razredu, Branka je svakoga dana roditeljima ili najstarijoj sestri Marti, pokazivala što su učili i što je potrebno kod kuće napisati ili naučiti. Ovoga puta jednu je bilježnicu sakrila ispod torbe. No, to nije promaklo sestri Ljubici. Ona je uzela bilježnicu i otvorila upravo stranicu na kojoj je crvenim slovima pisalo:

- Nedovoljan !! Urednije piši!

Branka je pognula glavu, suza joj sklizne niz lice, a majka ju zabrinuto pogleda i kazala:

- Zašto nam to nisi pokazala? Žurila si?

Međutim, Branka je samo odmahnula glavom i počela jecati. Listajući biljež-

nici, majka je vidjela da je ovo već drugo upozorenje o neurednom pisanju koje je previdjela. Slova su bila tako visoka da su se redovi dodirivali. Jedva se nešto moglo pročitati. A onda, sasvim slučajno, iz torbe ispadne papirić na kojem je iskrivljenim slovima pisalo - Branka naočarka! Zagrlivši svoju tužnu kćerku, majka pomisli kako mora što prije do učiteljice.

Učiteljica se obradovala dolasku Brankine majke.

- Drago mi je što ste došli. Već sam dva puta rekla Branki da dođete na razgovor.

- Oprostite, tek sam sinoć saznala za problem - odgovorila je majka.

Učiteljica je pojašnjavala kako se Branka već neko vrijeme povlači u sebe, sve ružnije piše i neke domaće uratke ne napiše. I Branki je rekla kako joj možda trebaju naočale kada piše tako velika slova. Majci je odmah bilo jasno što joj je činiti. Usprkos protivljenju, Branka je na prvi pregled očiju otišla s majkom već idućega dana.

- Kako ti imaš lijepo oči! I dugačke trepavice! A kako vidiš ova slova? A brojke?

Bile su ovo tako lijepo riječi da se Branka osmehnula i nije čula liječnikov savjet o što hitnije nabavi naočala. Pobunila se tek kada je majka svima u kući objasnila kako Branka mora nositi naočale. No, otac se nasmiješio i ponudio svoje naočale:

- Ako želiš izgledati pametna kao ja, stavi moje naočale!

Svi su se nasmijali i dogovorili kako će Branka sama birati okvir svojih naočala. Biranje naočala u očnoj kući pretvorilo se u pravi obiteljski izlet! Roditeljima i sestrama priključila se i susjeda čije se mišljenje uvažavalo kada je u pitanju odjeća pa tako i modni detalj kao što su naočale. Okviri crveni, bijeli, ljubičasti, od plastike, gume, okviri koji prianjaju uz lice, da ne stežu nos... Sve se to našlo na Brankinom licu i svi su komentirali što joj bolje stoji. Na kraju je sama odlučila. Nosit će naočale s crvenim okvrom. Uz njih je dobila i zaštitnu kutiju, a iznenadjenje je tek uslijedilo.

- Ti si stvarno lijepa djevojčica. Voljeli bismo da budesh naša manekenka i da te fotografiramo za naš foto album.

Branka je pomislila da je loše čula.

- Ne, nisam ja manekenka. Ja sam učenica.

- Nadam se da ti ne treba slušni aparat jer mi želimo tebe u naočalamama predstaviti drugoj djeci kojoj trebaju naočale - Šaljivo je odgovorila trgovkinja.

Uz odobravanje svih prisutnih, Branka je prihvatala fotografiranje za album očne kuće. Odjednom, njezina se glava nekako neobično podigla i uspravila, oči raširile. Vidjevši ovu promjenu, otac je objavio:

- A sada idemo u knjižaru! Naša će manekenka izabrati knjigu koju će nam čitati kako bismo provjerili jesu li ove naočale dobre!

Katarina Čeliković

Jeste li znali?

- ▶ Jezik večernjeg leptira je dugačak 25 cm i razmjerno veličini tijela, najduži je jezik na svijetu.
- ▶ Prvi predak današnjeg konja je živio prije 50 milijuna godina i bio je dugačak 30, a visok 25 cm.

- ▶ Badem je član obitelji breskvi.
- ▶ Južnoamerički veliki mravojed može pojesti 30.000 mrava na dan.

- ▶ Glavni grad Ekvadora, Kito, smatra se gradom s najugodnijom klimom na svijetu. Temperatura rijetko pada ispod 8°C i rijetko raste preko 22°C.
- ▶ Amerika se udaljava od Europe brzinom od 7 cm na svakih sto godina.
- ▶ Balerina, kad igra na vrvovima prstiju, potroši istu količinu energije kao drvosječa.
- ▶ Kivi je mali ali moćni izvor kalija, magnezija, vitamina E i vlakana. Njegov sadržaj C vitamina je dvostruko veći od onog kod naranče.

Robi - uzbuna na Orlovu vrhu

Robi, policijski auto, zadužen je za čuvanje najveće atrakcije u nacionalnom parku - zaštićenih orlova, tj. majke i njenih jaja. Nevolje nastaju nakon što netko ukrade zaštićenu orlicu, a maleni orlić se izlegne pod Robijevom haubom. U urnebesnoj potjeri koja će vas držati u napetosti do samog kraja, hрабri Robi rješava sve probleme koji mu se nađu na putu. Ne propustite ovaj uzbudljiv film koji će vas istovremeno zabaviti i zagrijati vam srce.

Tvrd orah

Vjeverica Surly izbačena je iz svog parka i prisiljena živjeti u velegradu u kojem se nikako ne snalazi. Na sreću, jednoga dana Surly nađe na toplu i dobro opskrbljenu prodavaonicu orašastih plodova u kojoj pronađe rješenje za sve svoje probleme. Kada dođe hladna i nemilosrdna zima, upravo će Surly i njezin novi dom pomoći starom društvu da prežive najnemilosrdnije godišnje doba.

Kuća velikog madioničara

Tražeći utočište od nevremena, napušteni mladi mačak Munja ušula je u tajanstveni dvorac u vlasništvu umirovljenog madioničara. Madioničar ga prihvati i Munja se vrlo brzo prilagodi novoj sredini i novim ukućanima. Međutim, kad madioničar Lawrence nenadano završi u bolnici, njegov ga nećak pokuša izigrati i prodati kuću. Tada Munja i njegovi novi prijatelji koriste sve trikove kako bi zaštiti li madioničara i spasili svoj tajanstveni dvorac od prodaje.

Priredio: Zoltan Sič

Zimski sladoled OD BANANE

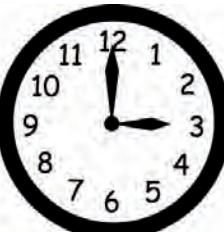
Priprava:

1. Bananu ogulite i prerežite na pola. U svaku polovicu banane zabodite štapić od sladoleda ili ražnjića.
 2. Rastopite čokoladu i njome premažite bananu, ostavljajući oko 2 cm nemazano.
 3. Brzo, dok se čokolada ne stegne, preko nje poslažite čokoladne bombonice ili pospite raznobojnim mrvicama za ukrašavanje.
 4. Ostavite u hladnjak da se stegne. Po želji i mašti možete uporabiti i druge sastojke za ukrašavanje: orahe, lješnjake, kokos i slično.
- Dobar tek!

Recept zimski sladoled od banane vam daruje Ana Rukavina, učenica II. c razreda OŠ »Ivan Milutinović« u Subotici. Ana voli konje i crtati, a rado pjeva u dječjem zboru župe sv. Roka u Subotici.

20

Vrijeme pripreve:
5 minuta

Potrebni sastojci:

banana

čokolada

čokoladne
bombonemrvice za
ukrašavanještapići za
sladoled ili
ražnjiće

Priredila: Bernadica Ivanković

KVIZ

Vojvodina nije samo zemlja, planine ili građevine, nju čine i ljudi koji u njoj žive ili su se ovdje rodili, stasali i sada smo ponosni na njih. Vojvodina je i pjesma, ples, običaji... Vojvodina smo svi mi. Toliko toga znamo, toliko toga još želimo saznati. Stoga, evo novih pitanja. Ukoliko i ne znate ništa o njima, ne budite žalosni nego pročitajte i naučite.

Priredila: Bernadica Ivanković

1. KOME JE POSVEĆENA KATEDRALA BAZILIKA U SUBOTICI?

- a) Katedrala bazilika svetog Marka
- b) Katedrala bazilika svete Terezije Avilske
- c) Katedrala bazilika svetih anđela
- d) Subotica nema katedralu

Subotička katedrala je građena prema projektima peštanskog arhitekta Franza Kaufmanna od 1773. do 1779. godine. Duga je 61 m, široka 26 metara, visina broda je 18 metara, a zvonik je visok 64 metra. Subotičani svoju stolnicu zovu još i Velika crkva.

2. GLAVNI GLUMAC IZ POZNATE HRVATSKE TV SAPUNICE VATRE IVANJSKE, KOJI GLUMI LIK VIKTORA MAGDIĆA, ZOVE SE SLAVEN ŠPANOVIĆ I ZAPRAVO JE IZ NAŠIH KRAJEVA. U KOJEM GRADU VOJVODINE JE ROĐEN?

- a) Srijemska Mitrovica
- b) Sombor
- c) Subotica
- d) Đurđin

Slaven Španović je nakon srednje škole otišao u Zagreb gdje je završio Akademiju dramskih umjetnosti. Dobitnik je Nagrada glumčića za ulogu Billyja u predstavi Plemena Nine Raine, u režiji Slavice Knežević. U tom je komadu glumio gluhonjemog momka i tom se predstavom u dosadašnjoj kazališnoj karjeri najviše ponosi.

3. KATOLIČKI LIST ZVONIK OVE GODINE OBILJEŽAVA OKRUŽU OBLJETNICU SVOGA POSTOJANJA. KOJU?

- a) 10 godina
- b) 15 godina
- c) 20 godina
- d) 25 godina

Katolički list

ZVONIK

Zvonik je katolički list, časopis kojeg su osnovali svećenici Hrvati Subotičke biskupije u Baču, »u sjeni zvonika franjevačke crkve iz 13. stoljeća«. Stoga je po tom najstarijem zvoniku u Subotičkoj biskupiji list i dobio ime. Prvi broj je izšao iz tiska početkom studenoga, za svetkovinu Svih svetih.

4. EVO OPET ŠOROM VRANCI JURE NAZIV JE POBJEDNIČKE PJESENJE XI. FESTIVALA BUNJAVAČKI PISAMA, KAO I ISTOIMENOG CD-A POZNATOG TAMBURAŠKOG SASTAVA IZ SUBOTICE. KAKO SE ZOVE OVAJ ANSAMBL?

- a) Zvonko Bogdan
- b) Bekrije
- c) Zlatni dukati
- d) Hajo

Ansambel je osnovan 1988. godine i jedan je od rijetkih orkestara koji se tamburaškom glazbom bavi profesionalno. Pomenuti CD su izdali u izdanju Croatia recordsa. Sudionici su brojnih festivala na kojima su osvajali nagrade, poput Tamburica festa (Petrovaradinska tvrđava) na kojem su ponijeli epitet najboljeg orkestra, a njihov član je proglašen za najboljeg basprimaša.

Točni odgovori: 1. b); 2. a); 3. c); 4. d);

21

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće pojmove: kosa, grablje, lopata, motika, traktor, plug, sijaćica, kosilica, berba, žetva, oranje, kopanje, voće, plod, luk, grm, nar.

Preostala slova dat će konačno rješenje – drugi naziv za skupinu ljudi koji se bave glazbom.

Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerke.

D	G	A	C	I	L	I	S	O	K
L	O		A	V	E	G	Z	R	
B	E	L	O	N	Lj	U	I	A	A
E	S	Ć	P		B	L	R	N	C
Nj	E	A	A	T	A	P	O	L	I
A	A	A	V	K	R	S	T	E	Ć
P	A	B	I	T	G	T	K	Nj	A
O	S	T	R	L	E	G	A	A	J
K	O	A	U	E	R	Ž	R	R	I
M	K	K	V	M	B		T	O	S

POMOZI PČELICI
DA PRONAĐE
PUT DO KOŠNICE

22

Mama pita Ivicu:

- Pa zašto ne jedeš, rekao si da si gladan kao vuk?
- A kad si ti vidjela vuka da jede mahune?

Stiže Josip doma i kaže mami:

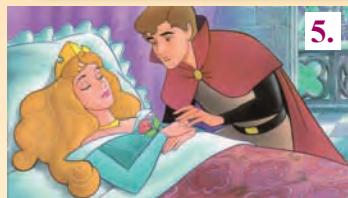
- Nastavnica povijesti mi je dala jedinicu samo zato što nisam htio biti cinkar.
 - A koga je trebalo cinkati?
 - One koji su ubili Juliju Cezara.

Dobili učenici u školi zadatak napisati sastavak s temom »Što bih učinio da sam direktor?«

Svi učenici marljivo pišu, samo Ivica sjedi i čeka. Upita ga učiteljica Jutito:

- zašto ti Ivice ništa ne pišeš?
- Čekam tajnicu da joj izdiktiram!

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje – naziv za umjetnika koji smišlja i piše stihove pjesme

5.

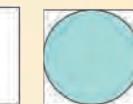
6.

1.

7.

3.

2.

Riješi »Sudoku« zagonetku:

Pravila: U svakom manjem kvadratu moraju biti brojevi od 1 do 9 bez ponavljanja (matematika nema veze s igrom - nema nikakvih zbrajanja, oduzimanja, množenja...). Također, u svakom vodoravnom i okomitom redu moraju biti brojevi od 1 do 9, bez ponavljanja.

		9						
	4	5	9					
	6				9	2	4	
	6					7		
2	5	8			7			
	1				7	6	5	
						8		

	4							2
6								4
	2	4		8	9			
	9			7		6		
8	5	4		7				
	5	3	7	4	8			
5	1						7	

A što meni kiša može???

